

WOJEWODA WIELKOPOLSKI
PS-III.431.13.2023.9.4

Poznań, 17 października 2023 r.

Pani
Edyta Michalak
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Turku

ul. Łąkowa 1
62-700 Turek

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

---

al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań
tel. 61 854 1825, fax 61 854 1544

www.poznan.uw.gov.pl, e-mail: ps@poznan.uw.gov.pl
www.obywatel.gov.pl, infolinia tel. 222 500 1171

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli (w tym: podstawa prawna, okres objęty kontrolą)	<p>Kontrola w trybie zwykłym na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą” i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477). Stan faktyczny został oceniony pod kątem zgodności z ww. ustawą w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym kontrolą.</p> <p>Zakres kontroli obejmuje organizację i funkcjonowanie Jednostki w zakresie zgodności z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zawarty w upoważnieniu Wojewody Wielkopolskiego z 30 sierpnia 2023 r., znak: KN-II.0030.184.2023.1.</p> <p>Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.</p>
Jednostka kontrolowana	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku z siedzibą pod adresem: ul. Łąkowa 1, 62-700 Turek, w dalszej części dokumentu określane także w skrócie: „PCPR”, „Organizatorem”, „Centrum” lub „Jednostką”.</p>
Kontroler/ Kontrolerzy	<p>Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jarosław Szymański – inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu kontrolującego, - Grzegorz Przymus – starszy specjalista. <p>Kontrolujący złożyli oświadczenia, że nie istnieją okoliczności uzasadniające wyłączenie ich od udziału w ww. kontroli.</p>
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	<p>Czynności kontrolne w siedzibie PCPR przeprowadzone były w dniach 5 i 6 września oraz 4 października 2023 r.</p>
Kierownik jednostki kontrolowanej	<p>Edyta Michalak, Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.</p>

(akta kontroli: str. 13-15)

Na podstawie § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę (...) oraz art. 197d ust. 1 ww. ustawy przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

II. Ocena kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Kontrola została przeprowadzona w oparciu o następujące procedury i metody:

- pozyskano pisemne oświadczenia od Pani Edyty Michalak - Dyrektora PCPR ,
- pozyskano pisemne oświadczenia od Pani Sylwii Kucharskiej - Kierownika Działu ds. pieczy zastępczej i Działu ds. świadczeń i pomocy instytucjonalnej PCPR, upoważnionej przez Dyrektora PCPR do reprezentacji, przedkładania dokumentów i składania wyjaśnień podczas kontroli,
- pozyskano pisemne oświadczenia od koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w ww. Jednostce na dzień kontroli,
- przeprowadzono analizę dokumentacji dotyczącej kwalifikacji wybranych osób zatrudnionych w ww. Jednostce,
- poddano analizie zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- poddano analizie zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- dokonano analizy dokumentacji wszystkich kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- zweryfikowano dokumentację prowadzoną przez PCPR dla wybranej rodziny zastępczej zawodowej, wybranej rodziny zastępczej niezawodowej, wybranej rodziny zastępczej spokrewnionej i rodzinnego domu dziecka, a także wybranych dzieci przebywających w tych rodzinnych formach pieczy zastępczej,
- poddano analizie zadania z zakresu pieczy zastępczej realizowane przez PCPR.

Na potrzeby kontroli Upoważnieniem Dyrektora PCPR znak: PCPR.OP.0121.60.2023 z 31 sierpnia 2023 r. Pani Sylwia Kucharska - Kierownik Działu ds. pieczy zastępczej i Działu ds. świadczeń i pomocy instytucjonalnej PCPR, została upoważniona do reprezentacji, przedkładania dokumentów i składania wyjaśnień podczas czynności kontrolnych.

(akta kontroli: str. 16)

Biorąc pod uwagę, stwierdzone podczas kontroli, działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku zgodne z obowiązującymi przepisami, jak i działania naruszające przepisy, działalność Jednostki w obszarze objętym kontrolą mimo jednej nieprawidłowości oceniono **pozytywnie**.

W związku z nieprawidłowościami **wydano zalecenia pokontrolne**.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości.

Jak ustalono podczas kontroli PCPR działa na podstawie statutu, który stanowi załącznik do uchwały Nr XIV/124/2012 Rady Powiatu Tureckiego z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie nadania statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Turku.

Organizację i zasady działania Centrum określa Regulamin Organizacyjny, stanowiący załącznik do uchwały Nr 989/2023 Zarządu Powiatu Tureckiego z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Turku. Analiza ww. Regulaminu Organizacyjnego Jednostki wykazała, że w jej strukturze wyodrębniono Zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej, zwany dalej „Zespołem”, co jest **zgodne z art. 76 ust. 2 ww. ustawy.**

Organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Tureckim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku, wyznaczone Zarządzeniem Nr 54/2011 Starosty Tureckiego z dnia 27 września 2011 r., co jest **zgodne z art. 76 ust. 1 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 17-44)

Kwalifikacje kadry

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że od 14 września 2012 r., powierzono stanowisko Dyrektora PCPR Pani Edycie Michalak. Dyrektor Jednostki ukończyła studia licencjackie na kierunku ekonomii oraz uzyskała tytuł organizatora pomocy społecznej. Kontrola wykazała, że Dyrektor nabyła odpowiedni staż przed objęciem stanowiska Kierownika PCPR, w związku z powyższym kwalifikacje Pani Edyty Michalak są **zgodne z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.).**

W badanym okresie w Zespole zatrudnionych było na umowę o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy czterech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, wszyscy na pełnych etatach. Jeden z koordynatorów zatrudniony na pełen etat przebywał na długotrwałym zwolnieniu lekarskim od 10 lipca 2023 r. Ww. osoby mają wykształcenie wymagane na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Nadto, czynności kontrolne wykazały, że koordynatorzy nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została im zawieszona ani ograniczona, nie ponoszą obowiązku alimentacyjnego i nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Kwalifikacje koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej są zatem **zgodne z art. 78 ust. 1 ww. ustawy.**

W trakcie czynności kontrolnych ustalono również, że praca koordynatora nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego, co jest **zgodne z art. 79 ust. 3 ww. ustawy** oraz, że koordynatorzy nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat, co jest **zgodne z art. 79 ust. 4 ww. ustawy.**

Poza ww. koordynatorami Zespół na pierwszy dzień kontroli tworzyli: Kierownik Działu ds. pieczy zastępczej i Działu ds. świadczeń i pomocy instytucjonalnej PCPR, psycholog, zatrudniony z dniem 1 września 2023 r. na podstawie umowy o pracę w wymiarze 0,4 etatu (wcześniej zatrudniony na umowę zlecenie od 29 września 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. oraz od 3 stycznia do dnia 31 sierpnia 2023 r.), pedagog na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1 etatu oraz starszy inspektor na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1 etatu. W okresie kontroli w wymiarze 1 etatu zatrudnionych było również dwóch psychologów, których

stosunki pracy ustały odpowiednio: 18 listopada 2022 r. oraz 31 sierpnia 2022 r. Kwalifikacje psychologów wydających opinie o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka są **zgodne z art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ww. ustawy**, co zostało zweryfikowane podczas kontroli.

(akta kontroli: str. 45-76)

Podczas czynności kontrolnych przedłożono obowiązujący „3-letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tureckim na lata 2021-2023”. W dokumencie zawarto cele i zakładane rezultaty oraz limity rodzin zastępczych zawodowych. Dokument został przyjęty uchwałą Nr XXV/183/2020 Rady Powiatu Tureckiego z dnia 30 grudnia 2020 r., co jest **zgodne z art. 180 pkt 1 w zw. z art. 182 ust. 1 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 77-104)

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż Dyrektor został upoważniony przez Starostę Tureckiego do prowadzenia rejestru danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka, a Dyrektor przedstawiła ww. rejestr za okres kontroli, co było **zgodne z art. 46 ust. 1 i 5 ww. ustawy w zw. z art. 34 ust. 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2140)**. Ww. rejestr zawierał wszystkie wskazane przez ustawodawcę informacje, co było **zgodne z art. 46 ust. 2 ww. ustawy w zw. z art. 34 ust. 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r.** Jednakże w niektórych rubrykach pojawiają się skróty: „j. w.”, które mogą wydawać się niejasne, dlatego wskazane jest uzupełnianie ww. rejestru pełnymi danymi. Nadto, w tabelach rejestru powołano się na błędną podstawę prawną, tj. art. 46 ust. 2 ww. ustawy, zamiast art. 46 ust. 1 ww. ustawy. Zauważyć przy tym należy, że właściwym by było nierozdzielanie rejestru na dwie odrębne tabele a jedynie wyraźne wskazanie przy nazwiskach faktu czy dana osoba jest zakwalifikowana czy pełni już stosowną funkcję.

(akta kontroli: str. 105-143)

Pieczka zastępcza w Powiecie

Podczas kontroli ustalono, że na terenie powiatu tureckiego, wg stanu na 5 września 2023 r., funkcjonowały 53 rodziny zastępcze i 1 rodzinny dom dziecka, w których przebywało łącznie 90 dzieci i osób pełnoletnich, w tym w:

- 3 rodzinach zastępczych zawodowych, w których przebywało łącznie 13 dzieci,
- 17 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywało łącznie 23 dzieci i 4 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- 33 rodzinach zastępczych spokrewnionych, w których przebywało łącznie 30 dzieci i 11 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,
- 1 rodzinnym domu dziecka, w którym przebywało łącznie 9 dzieci.

Na terenie powiatu tureckiego w rodzinnej pieczy zastępczej według stanu na 5 września 2023 r. przebywało 12 dzieci i osób pełnoletnich, z następujących powiatów:

- Miasta Konin: 4 dzieci i 2 pełnoletnich wychowanków,
- powiatu brzeskiego: 1 dziecko (województwo opolskie),
- powiatu konińskiego: 2 dzieci,
- Miasta Kalisz: 1 dziecko,
- powiatu zduńskowolski: 1 dziecko (województwo łódzkie),
- powiatu kaliski: 1 dziecko.

Według stanu na 5 września 2023 r. 8 dzieci i 3 osoby pełnoletnie z powiatu tureckiego umieszczone były w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Większość dzieci i pełnoletnich wychowanków zostało umieszczonych u swoich krewnych lub powinowatych (babcia i ciocie), tj. w rodzinach spokrewnionych i rodzinach niezawodowych. W przypadku dwojga dzieci przedstawiono stosowne wyjaśnienia dot. umieszczenia w rodzinach zastępczych zawodowych. Zestawienie powiatów umieszczenia przedstawia się następująco:

- powiat kolski: 2 dzieci w 1 rodzinie spokrewnionej,
- powiat koniński: 1 dziecko w rodzinie spokrewnionej, 1 pełnoletni wychowanek w rodzinie niezawodowej (ciocia i wujek),
- powiat sieradzki (województwo łódzkie): 1 dziecko w rodzinie spokrewnionej, 1 pełnoletni wychowanek w rodzinie niezawodowej (ciocia i wujek),
- Miasto Konin: 1 dziecko w niezawodowej rodzinie zastępczej (ciocia i wujek), 1 dziecko w spokrewnionej rodzinie zastępczej,
- powiat pleszewski: 1 pełnoletni wychowanek w spokrewnionej rodzinie zastępczej,
- powiat mogileński (województwo kujawsko-pomorskie): 1 dziecko w zawodowej rodzinie zastępczej,
- Miasto Katowice (województwo śląskie): 1 dziecko w zawodowej rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego.

Umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej poza powiatem tureckim, jak i dzieci spoza powiatu tureckiego na jego terenie, nastąpiły na podstawie porozumień zawartych pomiędzy powiatami, co było **zgodne z art. 191 ust. 1 i 5 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 144-172)

Podczas kontroli ustalono, iż przekroczenia dopuszczalnej liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych występują u 1 rodziny niezawodowej oraz u 3 rodzin zastępczych zawodowych. Dzieci umieszczone zostały ponad limit jedynie w sytuacji umieszczenia rodzeństwa, po uzyskaniu zgody rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka. Przyjęcie dziecka ponad limit było zatem **zgodne z art. 53 oraz art. 61 ust. 1 ww. ustawy**.

Na terenie powiatu tureckiego funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza w Kaczkach Średnich, w której na dzień kontroli łącznie przebywało 13 wychowanków, 4 wychowanków z powiatu tureckiego oraz 9 z innych powiatów.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że w okresie objętym kontrolą, wydano łącznie 8 skierowań do ww. Placówki, w tym w 2022 r. – 6 skierowań, natomiast w 2023 r. - 2 skierowania, co było **zgodne z § 2 ust. 3 ww. rozporządzenia**.

Analizie poddano również zadanie Dyrektora PCPR dotyczące współpracy z sądem w sprawach dotyczących opieki i wychowania dzieci, których rodzice zostali pozbawieni lub ograniczeni we władzy rodzicielskiej nad nimi. Ustalono, że Dyrektor współpracował z właściwymi sądami, m.in. poprzez kierowanie do sądu wniosków i wydawanie opinii, co było **zgodne z art. 182 ust. 4 ww. ustawy**.

Jak wynika z przedłożonego oświadczenia, w okresie kontroli Dyrektor występowała z pozwami o świadczenia alimentacyjne na rzecz dzieci pochodzących z powiatu tureckiego, przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. Powyższe było **zgodne z art. 38 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 173-192)

Realizacja zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, wynikających z art. 76 ust. 4 ww. ustawy

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Podczas kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą Organizator prowadził ciągły nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, poprzez szereg działań, m.in. publikowanych na stronie internetowej PCPR oraz mediach społecznościowych, umieszczanych w siedzibie Centrum oraz na bilbordach i banerach, kolportowanych ulotkach, organizowanych piknikach, a także współpracując z parafiami na terenie powiatu. Podczas kontroli przedstawiono przykładowe ulotki oraz zdjęcia potwierdzające realizację ww. działania. Działanie Jednostki w tym obszarze było **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 1 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 193-208)

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej

Podczas kontroli ustalono, że w okresie kontroli Organizator prowadził kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Procedura ta jest sformalizowana i uregulowana zarządzeniem nr 4/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z dnia 1 lutego 2023 r. w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji

rodziny zastępczej spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka (do dnia zmiany obowiązywało zarządzenie 5/2021 z dnia 11 marca 2021 r.). Powyższe jest **zgodne z art. 42, art. 43 i art. 45 ww. ustawy.**

W trakcie trwania czynności kontrolnych przeanalizowano dokumentację kandydatów, którzy w badanym okresie zadeklarowali gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W tym celu poddano analizie teczki osobowe wszystkich kandydatów. Z analizy sporządzono protokół oględzin dokumentacji, podpisany i zaakceptowany przez Kierownika Działu ds. pieczy zastępczej i Działu ds. świadczeń i pomocy instytucjonalnej.

W 2022 r. i 2023 roku prowadzono kwalifikację kandydatów. W procesie uzyskania kwalifikacji było odpowiednio:

- 2 kandydatów w roku 2021 uzyskał wstępną akceptację;
- 11 kandydatów w roku 2022 uzyskało wstępną akceptację, z czego jedna kandydatka otrzymała negatywny wynik wstępnej akceptacji, a pozostałe pozytywny;
- 2 kandydatów w roku 2023 uzyskało wstępną pozytywną kwalifikację, natomiast 2 kandydatów oczekuje na nią.

W roku 2022 szkolenie przechodziło 12 osób, w tym 2, które wstępną akceptację uzyskały w roku 2021. W roku 2023 r. szkolenie odbyło jedno małżeństwo, które przechodziło zmianę kwalifikacji z RDD na rodzinę zastępczą. Powyższe działania Jednostki są zatem **zgodne z art. 43 w zw. z art. 76 ust. 4 pkt 2 ww. ustawy.**

Analiza dokumentów kandydatów wykazała, że w przypadku 14 osób wydano na podstawie wniosków strony zaświadczenia kwalifikacyjne. Powyższe było **zgodne z art. 45 ust. 1 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 209-321)

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Podczas kontroli ustalono, że PCPR organizował szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i prowadzących rodzinny dom dziecka. Szkolenia odbywały się na podstawie autorskiego programu dla ww. kandydatów pn. „MÓJ DOM TWOIM DOMEM”. Szkolenia w oparciu o ten program realizowane są od 2013 r. Program został zatwierdzony decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 2 marca 2023 r. nr 1/2023/RZ, znak: BPD-V.5207.4.2023.FS, na okres kolejnych 5 lat.

Według założeń programu szkoleni są kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzących rodzinny dom dziecka oraz kandydaci na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Zgodnie z oświadczeniem Kierownika w okresie kontroli zostały przeprowadzone 2 cykle szkoleń dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze. Powyższe działania są zatem **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 3 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 322-363)

4. Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Organizator zapewnia badania psychologiczne kandydatom oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka. Wszyscy kandydaci oraz funkcjonujące rodziny zastępcze i prowadzący rodzinny dom dziecka zostali poddani badaniom psychologicznym w okresie przeprowadzonej kontroli.

Powyższe działania Jednostki są **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 3a i art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 64-66, 71-76, 364-376)

5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego

Jak wynika z oświadczenia Kierownika, w okresie kontroli, z uwagi na brak kandydatów, Centrum nie organizowało szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

(akta kontroli: str. 377)

6. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby

Jak ustalono w okresie kontroli PCPR zapewniał rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka szkolenia mające na celu podnoszenie kwalifikacji. Jak wynika z oświadczenia Kierownika: „w czerwcu 2022r. odbyło się szkolenie pt. »Dziecko z zaburzeniami więzi w pieczy zastępczej. Zrozumieć i pomóc«, a we wrześniu: »Radość i satysfakcja, czy bezradność i bezsilność. Przeciwdziałanie wypaleniu bycia rodzicem zastępczym«. W ramach projektu z Fundacją EY w 2023r. odbyło się szkolenie z zakresu: »Wyzwania i zadania okresu adolescencji. Kryzys adolescencji, samookaleczenia i próby samobójcze w okresie adolescencji. Rozumienie adolescencji przez pryzmat traumy«. Na październik br. natomiast zaplanowane jest szkolenie pt.: »Przeciwdziałanie agresji u dzieci w tym rozpoznawanie sygnałów, właściwe reagowanie opiekunów na nieprzyjemne emocje dzieci oraz poznanie technik zastępowania agresji u dzieci«. Powyższe potwierdzają kserokopie przykładowych list obecności uczestników oraz kserokopie przykładowych zaświadczeń, co jest zatem **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 5 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 378-385)

7. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Organizator zapewniał rodzinom zastępczym zarówno możliwość skorzystania z udziału w spotkaniach grupy wsparcia, jak i z usług rodzin pomocowych. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w ramach realizacji ww.

zadania funkcjonują 3 grupy wsparcia: dla rodzin zastępczych spokrewnionych, dla zawodowych, niezawodowych oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka oraz dla usamodzielnianych wychowanków. Ponadto rodziny są poinformowane o możliwości skorzystania z formy wsparcia jaką jest rodzina pomocowa, jednakże w okresie kontroli żadna z rodzin nie wniosowała o udzielenie ww. wsparcia.

W badanym zakresie Jednostka działała **zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 6 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 386-390)

8. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy

Jak oświadczyła Kierownik: *„PCPR organizuje pomoc wolontariuszy dla wychowanków pieczy zastępczej poprzez współpracę koordynatorów z Centrum Wolontariatu i Organizacji Pozarządowych, które działa przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Turku”*.

(akta kontroli: str. 391)

9. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi

Kontrola wykazała, że Organizator w okresie objętym kontrolą realizował ww. zadanie, współpracując m.in. z: ośrodkami pomocy społecznej, sądami rodzinnymi i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także z kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami, co potwierdza zgromadzona dokumentacja.

Zatem działania w powyższym zakresie były **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 8 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 392)

10. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Podczas kontroli ustalono, że Jednostka zapewnia rodzinom zastępczym, prowadzącym rodzinny dom dziecka i umieszczonym w nich dzieciom dostęp do poradnictwa i terapii. W okresie kontroli zatrudniano psychologów oraz pedagogów. Jak podała Dyrektor: *„Centrum zatrudnia specjalistów pedagoga i psychologa, którzy prowadzą wsparcie indywidualne. Zawarte zostało również porozumienie z „Multimed” w Kole na świadczenie diagnozy i terapii psychologicznej dzieci i młodzieży przebywającej w rodzinnej pieczy zastępczej, świadczonej w siedzibie Centrum. Dzieci i młodzież korzysta ze wsparcia i terapii oferowanej przez Poradnie psychologiczno-pedagogiczne.*

Ponadto prowadzone jest wsparcie grupowe:

- *zajęcia socjoterapeutyczne dla dwóch grup wiekowych,*
- *zajęcia arteterapeutyczne dla dwóch grup wiekowych,*
- *superwizja dla zawodowych rodzin zastępczych”*.

Przedstawiona przez Jednostkę dokumentacja potwierdza powyższe oświadczenie. Zatem powyższe działania Jednostki były **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 9 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 393-439)

11. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

Jak przekazała Kierownik: „PCPR zapewnia pomoc prawną osobom sprawującym pieczę zastępczą poprzez zatrudnienie radcy prawnego. Dyżury prawnika odbywają się dwa razy w tygodniu i korzystają z nich bezpośrednio rodziny zastępczej lub za pośrednictwem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej”. Podczas kontroli przedstawiono przykładowe karty pomocy prawnej zawierające informacje o udzielanych poradach prawnych przez radcę prawnego. Powyższe działanie Jednostki jest zatem **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 10 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 440-444)

12. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej

Podczas kontroli ustalono, że w 2022 r. dokonano 160 ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tureckiego, a w 2023 r. do dnia kontroli odbyło się 118 ocen. Prawidłowość dokonywania oceny sytuacji dzieci przez Organizatora zbadano na podstawie analizy indywidualnej dokumentacji 6 dzieci na potrzeby kontroli oznaczonych symbolami: „a”, „b”, „c”, „d”, „e” i „f”, umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz rodzinnym domu dziecka. Jak ustalono, Organizator podczas oceny sytuacji realizował cele, dla których dokonuje się oceny, co było **zgodne z art. 129 ww. ustawy**

Jak oświadczyła Kierownik: „Na spotkanie, koordynatorzy r.p.z przygotowują analizę planu pomocy dziecku realizowanego przez ostatnie pół roku, a specjaliści pracujący z danym dzieckiem opinię na temat tej pracy. Z posiedzenia sporządzana jest ocena sytuacji dziecka z listą osób obecnych na spotkaniu wraz z zasadnością dot. pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. Następnie przesyłana jest do odpowiedniego sądu wraz z całością sytuacji każdego dziecka. Głównym celem oceny sytuacji dziecka jest przede wszystkim ocena zasadności jego pobytu w pieczy zastępczej oraz m.in analiza podejmowanych działań i celów z planu pomocy dziecku, dlatego w sytuacji pozostania dziecka w pieczy zastępczej, omawiane są też propozycje celów i działań na kolejny okres pracy z dzieckiem i rodziną, które potem są podstawą do modyfikacji planu pomocy dziecku”.

W trakcie kontroli ustalono, że oceny sytuacji dziecka dokonywał Organizator, na posiedzeniu z udziałem rodziny zastępczej, a także koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz pedagoga, co było **zgodne z art. 130 ust. 1 pkt 1, 2 i 6 ww. ustawy**. Jednakże we wszystkich analizowanych ocenach nie zawsze brał udział psycholog, co było **niezgodne z art. 130 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy**. Organizator zapraszał na posiedzenia rodziców biologicznych (za wyjątkiem pozbawionych władzy rodzicielskiej), przedstawiciela ośrodka adopcyjnego oraz asystenta rodziny (jeśli rodzina była objęta jego wsparciem), bądź przedstawiciela OPS, przedstawiciela szkoły, zwracając się o pisemne informacje na potrzeby oceny. Jak wynika z oświadczenia Kierownika: „Zaproszenia wysyłane są w formie papierowej na początku każdego roku

kalendrzowego, na podstawie przygotowanego harmonogramu rocznego tych ocen. Ponadto, na kilka dni przed posiedzeniami, wysyłane są maile z przypomnieniem o spotkaniu oraz koordynatorzy dodatkowo kontaktują się telefonicznie z konkretnymi osobami". Analiza dokumentacji wykazała także, że oceny sytuacji dziecka dokonywane są także w miarę potrzeb dziecka, poza ustalonym harmonogramem.

Jak ustalono, w badanym okresie każdorazowo zachowano obligatoryjny termin dokonania oceny sytuacji dziecka, co było **zgodne z art. 131 ust. 1 ww. ustawy**.

Stwierdzono, że po dokonaniu oceny sytuacji dziecka organizator formułował na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazywał ją do właściwego sądu, co było **zgodne z art. 131 ust. 2 ww. ustawy**.

We wszystkich analizowanych ocenach sytuacji dziecka widnieje informacja, że wysłuchano dziecko i uwzględniono jego zdanie przy dokonywaniu oceny (jeżeli wiek i stopień dojrzałości na to pozwalały), co było **zgodne z art. 4 a ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 445-980)

13. Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci przebywających w pieczy

Jak oświadczyła Kierownik: „PCPR prowadzi działania diagnostyczno–konsultacyjne, od momentu rozpoczęcia procedury kwalifikacyjnej, gdyż prosimy o opinię np. OPS, policję, poprzez spotkania w środowisku, zbieranie niezbędnych dokumentów, badania psychologiczne i pedagogiczne. Poprzez ciągłą i systematyczną pracę koordynatora, która polega między innymi na diagnozowaniu pojawiających się problemów i próbie rozwiązywania ich poprzez: konsultacje ze specjalistami - psychologami, pedagogami, wychowawcami i nauczycielami, kuratorami, asystentem rodziny, lekarzami itd. Praca zatrudnionych specjalistów: psychologa, pedagoga, prawnika, ma znaczącą rolę w działalności diagnostyczno-konsultacyjnej. Praca ta prowadzona jest w stosunku do kandydatów jak i już funkcjonujących rodzin zastępczych oraz w stosunku do dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej”.

Dokumentacja kontrola potwierdza ww. działania, co było **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 12 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str.306-321, 365-376, 981)

14. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analiz dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą PCPR umożliwiał przeprowadzanie badań psychologicznych i pedagogicznych kandydatów, posługując się m.in. następującymi metodami: wywiad, obserwacja, Test Kompetencji Rodzicielskich (TKR), Kwestionariusz do oceny kandydatów na rodziców (CUIDA), Kwestionariusz radzenia sobie w sytuacjach stresowych (CISS). Jak oświadczyła Kierownik: „zadanie to było realizowane przez psychologów

i pedagoga zatrudnionych w Centrum. Analizy o których mowa w art. 42 ust. 7 przeprowadzane są każdorazowo na wniosek sądu lub samych kandydatów”.

Powyższe działania były **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 13 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 64-66, 71-76, 364-376, 982)

15. Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego

Podczas kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą Organizator realizował ww. zadanie, co znalazło potwierdzenie w dokumentacji przedstawionej przez PCPR. Jak wynika z oświadczenia przedłożonego przez Kierownika: *„Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zapewnia, rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka, poradnictwo specjalistyczne, tj. psychologiczne, pedagogiczne i prawne, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. Ponadto możliwość udziału w szkoleniach i warsztatach, grupach wsparcia oraz superwizji”.*

Zatem powyższe działania Jednostki są **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 14 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 983-988)

16. Zapewnienie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji

Ustalono, że w okresie kontroli Organizator zapewniał koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej dostęp do szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli w szkoleniach, konferencjach i webinarjach, a także korzystali z superwizji, co było **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 14a ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 989-999)

17. Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy

Podczas kontroli ustalono, że w badanym okresie Organizator przedstawiał ww. sprawozdanie z efektów swojej pracy odpowiednio: 17 marca 2022 r. i 28 marca 2022 r. (sprawozdanie za rok 2021) oraz 16 marca 2023 r. i 27 kwietnia 2023 r. (sprawozdanie za rok 2022), co było **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 15 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 1000-1053)

18. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że Organizator przekazywał do ośrodka adopcyjnego informacje oraz dokumentację dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W okresie objętym kontrolą zgłoszono do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego w Koninie, informację o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną. W 2022 r. przekazano informację w sprawie 6 dzieci mających uregulowaną sytuację prawną. W stosunku do 2 dzieci nie wskazano zasadności adopcji ze względu na silne więzi z rodziną zastępczą, wiek dziecka lub brak zgody

ze strony dziecka. W przypadku 4 dzieci zasadne było ich przysposobienie, 2 z nich zostało adoptowanych. Pozostałe postępowania nie zakończyły się w 2022 r.

W 2023 r. zgłoszono 8 dzieci do adopcji, w przypadku 6 dzieci zasadne było ich przysposobienie, wszystkie postępowania są w toku.

Powyższe działania są zatem **zgodne z art. 76 ust. 4 pkt 16 oraz z art. 139a ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 1054-1079)

19. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku

Jak wynika z oświadczenia Kierownika: „*Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku, zapewnia pomoc rodziny pomocowej. Rodziny zastępcze i prowadzący rodzinny dom dziecka są poinformowane o możliwości skorzystania z tej formy wsparcia. W okresie kontroli nie było konieczności zapewnienia takiej formy wsparcia*”.

(akta kontroli: str. 1080)

Realizacja zadań przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

Podczas czynności kontrolnych przedłożono wykaz rodzin objętych wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodzin bez koordynatora. Z ww. wykazów wynika, że na pierwszy dzień kontroli koordynatorzy mieli pod opieką odpowiednio: XXX- 15 rodzin zastępczych, XXX – 14 rodzin zastępczych oraz XXX – 14 rodzin zastępczych, co było **zgodne z art. 77 ust. 4 ww. ustawy.**

W okresie objętym kontrolą jedenaście rodzin zastępczych, w których przebywają jedynie pełnoletni wychowankowie nie była objęta opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, a jego zadania w ww. rodzinach wykonuje przedstawiciel Organizatora – XXX, co było **zgodne z art. 77 ust. 1a ww. ustawy.**

Podczas kontroli ustalono, że na wniosek rodziny zastępczej PCPR jako Organizator, wyznacza koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Organizator poprzez swojego przedstawiciela (najczęściej jest to Kierownik działu) wraz z kandydatem na koordynatora odwiedza rodzinę zastępczą w środowisku. Celem tej procedury jest przedstawienie i poznanie koordynatora przez rodzinę. Na końcu rodzina zastępcza opiniuje przedstawionego kandydata na koordynatora. W przypadku pozytywnej opinii Dyrektor Centrum zatwierdza wskazanego koordynatora. Cała procedura została ujęta w formie zarządzenia nr 9/2023 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z dnia 4 maja 2023 r.

(akta kontroli: str. 1081-1179)

1) Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej

Jak ustalono podczas kontroli koordynatorzy udzielali pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka w realizacji zadań. Wsparcie odbywało się poprzez rozmowy z rodziną zastępczą lub prowadzącym rdd o funkcjonowaniu dziecka w pieczy. Uwrażliwiano opiekunów zastępczych na potrzeby dziecka oraz dbano o jakość kontaktów dziecka z rodzicami biologicznymi i umożliwiano kontakty rodziców biologicznych ze swymi dziećmi pozostającymi w pieczy zastępczej.

Przeprowadzano rozmowy z rodzicami biologicznymi dot. ich planów życiowych względem dzieci. Wspierano rodziny zastępcze poprzez zapraszanie rodzin zastępczych na grupy wsparcia, szkolenia, zespoły ds. oceny sytuacji dziecka w szkoleniu, spotkania ze specjalistami, rozmowy z dzieckiem o jego funkcjonowaniu w domu i w szkole, obserwację dziecka w środowisku rodziny zastępczej oraz w trakcie kontaktu z rodziną biologiczną. Utrzymywano kontakty z instytucjami oświatowymi.

Jak oświadczyła Kierownik: *„praca koordynatora opiera się przede wszystkim na pracy w środowisku rodziny zastępczej/rodzinnego domu dziecka i podejmowaniu działań wynikających z bieżącego funkcjonowaniu dziecka i rodziny oraz pojawiających się trudności.”*.
Zatem powyższe działanie Jednostki było **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 1 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 1181-1182,1184-1241)

2) Przygotowanie we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku

Prawidłowość przygotowywania planów pomocy dziecku zbadano na podstawie analizy indywidualnej dokumentacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz rodzinnym domu dziecka. Kontrola wykazała, że koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej sporządzają plany pomocy dziecku, a następnie karty modyfikacyjne, każdorazowo po ocenie sytuacji dziecka. Jak wynika z przedłożonych planów i kart modyfikacyjnych, są one tworzone z rodziną zastępczą lub osobami prowadzącymi rodzinny dom dziecka, a także z asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny, we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną. Plany są sporządzane po zebraniu dokumentów i zapoznaniu się z sytuacją dziecka oraz rodziny zastępczej (poprzez wizyty koordynatora w rodzinie, przeprowadzone rozmowy i obserwacje dziecka oraz rodziny) oraz po dokonaniu diagnozy psychofizycznej dziecka. Koordynator konsultuje i rozmawia z rodziną zastępczą oraz asystentem rodziny (jeśli został jej przydzielony) na temat celów zaplanowanych do realizacji. Ponadto koordynatorzy wysłuchują dziecko i uwzględniają jego zdania w planie. Następnie podczas oceny sytuacji dziecka dokonywana jest przez koordynatora analiza planu pomocy dziecku i przygotowywana propozycja jego modyfikacji. Podczas oceny sytuacji dziecka następuje omówienie celów i działań, które były dotychczas realizowane i ustalane są cele i działania na kolejny okres realizacji planu pomocy dziecku, poprzez przyjęcie jego modyfikacji. Wszystko to również jest konsultowane z rodziną zastępczą i asystentem oraz

uwzględniane jest zdanie dziecka. W procesie tym uczestniczą też specjaliści pracujący z dzieckiem. Plany zawierają cel główny, którym w pierwszej kolejności jest powrót pod opiekę rodziców biologicznych, a później przysposobienie dziecka lub pozostanie dziecka w pieczy zastępczej. Są też w nim zawarte cele szczegółowe, które określone są w zależności od indywidualnych potrzeb, możliwości czy ograniczeń dziecka. Każdy plan zawiera opis zadań i informacje o tym, kto je realizuje, zakładane efekty, termin realizacji i ewaluację oraz uwagi. Realizatorzy planu pomocy dziecku otrzymują po jednym egzemplarzu planu.

Powyższe znalazło potwierdzenie w analizowanej dokumentacji i było **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 2 w zw. z art. 129, oraz w zw. z art. 4 pkt 8 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str.448-980, 1183)

3) Pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu

Organizator oświadczył, że koordynatorzy r.p.z wspierali rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka w nawiązywaniu wzajemnego kontaktu poprzez systematyczne informowanie o terminach oraz zapraszanie i motywowanie do udziału w grupach wsparcia, szkoleniach i warsztatach. Opiekunowie dzieci przebywających w pieczy zastępczej mieli również możliwość osobistego kontaktu podczas różnego rodzaju pikników integracyjnych dla pieczy zastępczej, który odbyły się m.in. w Stajni ROKA w Kowalach Księżych, warsztatów edukacyjnych „Krew ratuje życie” oraz „Aniołkowego Grania” w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Zespole Placówek Edukacyjno -Wychowawczych w Turku czy rajdu rowerowego w Nadleśnictwie Turek. Powyższe było **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 3 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 1242)

4) Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej

Koordynatorzy pomagali osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w dostępie do specjalistycznej pomocy poprzez wyszukiwanie kontaktów specjalistów, kontakty telefoniczne i umawianie wizyt, konsultacje ze specjalistami czy wizyty razem z rodziną zastępczą u specjalistów np. kontaktowali się z psychologami i pedagogami (...). **Ze względu na dużą zawartość wrażliwych danych osobowych dokonano wyłączenia części wystąpienia pokontrolnego zawierającego informacje pozyskane podczas kontroli. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902).**

Powyższe jest **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 4 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 1243)

5) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że w okresie objętym kontrolą koordynatorzy przygotowują pisemne zgłoszenia dziecka z uregulowaną sytuacją prawną przekazując je do Organizatora. Następnie całości dokumentacji przekazywana jest do ośrodka

adopcyjnego. Powyższe działania zostały również opisane w pkt 18 niniejszego wystąpienia. W badanym zakresie działania Jednostki były **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 5 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str. 1054-1079, 1244)

6) Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy

Zgodnie z analizowaną dokumentacją i oświadczeniem złożonym przez Kierownika zespołu ds. pieczy zastępczej koordynatorzy udzielają wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej. Proces wsparcia przebiega w następujący sposób: koordynator omawia z usamodzielnianym obowiązki opiekuna usamodzielnienia i zakres współpracy. Następnie wychowanek wybiera osobę, która będzie pełnić funkcję opiekuna usamodzielnienia. Kandydaturę opiniuje koordynator i wspólnie opracowują Indywidualny Program Usamodzielnienia. W ostatnich planach pomocy dziecku pojawiają się cele związane z przygotowaniem dziecka do procesu usamodzielnienia.

Przy opracowywaniu programu usamodzielnienia wykorzystywane jest narzędzie polegające na opracowywaniu map usamodzielnienia. Na miesiąc przed uzyskaniem pełnoletności sporządzany jest dokument w postaci gotowego IPU. Koordynatorzy utrzymują z każdym wychowankiem kontakty osobiste w środowisku – utrzymywany jest także kontakt telefoniczny. Rola koordynatora polega na motywowaniu do kontynuowania nauki, przypominaniu o terminach składania aktualnych zaświadczeń o kontynuacji nauki oraz ocen IPU i sporządzaniu kolejnych kart do karty kolejności celów.

Realizowanie przez wychowanków założeń wynikających z IPU jest efektem tej pracy. Ponadto jak wynika ze złożonego przez Kierownika dokumentu opisującego ten proces: „w sytuacji, kiedy wychowankowie uzyskują pełnoletność będąc w rodzinie zastępczej, chcą w niej nadal pozostać i nie ma w tej rodzinie innych niepełnoletnich dzieci, „przechodzą” pod opiekę innego pracownika ORPZ, który kontynuuje działania podejmowane przez koordynatora”. Powyższe działania zostały odnotowane w indywidualnych programach usamodzielnienia dzieci „g”, „h”. Zatem w badanym zakresie Jednostka działa **zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 6 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str.1245-1308)

7) Przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej

W toku czynności kontrolnych ustalono, że koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przekazywali Organizatorowi coroczne sprawozdania z efektów swojej pracy. Powyższe potwierdzają przedłożone przez Kierownika sprawozdania. Zatem działania były **zgodne z art. 77 ust. 3 pkt 7 ww. ustawy.**

(akta kontroli: str.1309-1427)

Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze

Jak ustalono podczas kontroli, PCPR poprzez koordynatorów zatrudnionych w Centrum udziela wsparcia pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej. Pomoc dotyczy sporządzania indywidualnych programów usamodzielnienia, dokonywania ocen indywidualnych programów usamodzielnienia oraz korekt tych programów. Koordynatorzy opiniują także

proponowanych przez wychowanków kandydatów na opiekunów usamodzielnienia a po utworzeniu IPU uczestniczą aktywnie w realizacji jego założeń.

W celu zbadania prawidłowości procesu usamodzielniania wychowanków, przeanalizowano dokumentację wychowanków: „g”, „h” i stwierdzono, że w odniesieniu do wybranych wychowanków dochowano co najmniej rocznego terminu wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia przed uzyskaniem pełnoletności, co było **zgodne z art. 145 ust. 2 ww. ustawy**. Ustalono, że wychowankowie usamodzielniający się w rodzinnych formach pieczy zastępczej, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, przygotowują wraz z opiekunem indywidualny program usamodzielnienia, co było **zgodne z art. 145 ust. 4 ww. ustawy**.

Ponadto, czynności kontrolne wykazały, że przeanalizowane indywidualne programy usamodzielnienia zostały zatwierdzone przez Dyrektora Centrum, widnieją pod nimi podpisy osób usamodzielnianych i opiekunów usamodzielnienia, co było **zgodne z art. 145 ust. 4 ww. ustawy**. Analizowane indywidualne programy usamodzielnienia **spełniają wymogi określone w art. 145 ust. 1 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 1245-1308)

Oceny rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż Organizator dokonywał ocen rodzin zastępczych i prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy, co było **zgodne z art. 132 ww. ustawy**.

Jak oświadczyła Kierownik, Organizator w 2022 r. dokonał 26 takich ocen, natomiast w 2023 r. do dnia kontroli było ich 13.

Ocen tych dokonywał Organizator w konsultacji z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej i asystentami rodzin, w przypadku gdy rodzinie dziecka został on przydzielony. Dodatkowo ocena konsultowana była z: rodziną zastępczą lub RDD, rodzicami biologicznymi, przedstawicielami szkół, ośrodkiem adopcyjnym oraz ośrodkami pomocy społecznej. Ocena rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka sporządzana jest wraz z listą osób obecnych na spotkaniu. W kolejnym kroku wysyłana jest ona do rodziny zastępczej wraz z informacją o możliwości złożenia zażalenia. Powyższe jest zatem **zgodne z art. 133 ww. ustawy**.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał pierwszej oceny rodziny zastępczej nie później niż przed upływem roku od umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, co jest **zgodne z art. 134 ust. 1 ww. ustawy**.

W odniesieniu do rodziny zastępczej „A”, „B”, „C”, „D”, „F” dokonano kolejnej oceny po upływie roku od pierwszej oceny. Kolejnych ocen ww. rodzin Organizator dokonał w okresie nie dłuższym niż trzy lata, co jest **zgodne z art. 134 ust. 2 ww. ustawy**.

(akta kontroli: str. 1428-1611)

Na tym kontrolę zakończono.

Dokonano wpisu w Księżce Kontroli pod numerem 1/2023.

W związku z nieprawidłowościami wydano zalecenia pokontrolne.

IV. Uwagi i wnioski.

Biorąc pod uwagę spostrzeżenia poczynione przez zespół inspektorów podczas kontroli, rekomenduję uzupełniać rejestr, o którym mowa w art. 46 ww. ustawy zapisując jednoznaczne dane i przywołując prawidłową podstawę prawną.

V. Zalecenia pokontrolne.

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji zadań przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Turku, zalecam **przeprowadzać ocenę sytuacji dziecka przez Organizatora w obecności wszystkich osób zobowiązanych do uczestnictwa w ocenie**, zgodnie z art. 130 ust. 1 ww. ustawy.

VI. Pozostałe informacje.

Niniejszy dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Turku, drugi pozostawiono w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Treść wystąpienia pokontrolnego podlega udostępnieniu, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 902), z wyłączeniem danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.) kontrolowana Jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa powyżej przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana Jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 z późn. zm.) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1.000 zł do 15.000 zł.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 20 stron.

Jarosław Szymański
Inspektor wojewódzki

Grzegorz Przymus
Starszy specjalista

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej
Wielkopolskiego Urzędu
Wojewódzkiego

/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego klasyfikowanego certyfikatu/

Dokument sporządził:
Jarosław Szymański
Inspektor wojewódzki
11.12.2023 r.